

RECERCA JOVE

Joventuts Unides: més que una entitat musical

Enric Martí Abella

Treball de recerca 2n Batxillerat

Tutora: Rosa Vinyals

Departament de Llengües

Curs 2011-2012

IES la Sénia

Introducció

Aquest article és un resum del treball de recerca que vaig realitzar el curs 2011-2012 en el qual em plantejava una sèrie d'objectius. En primer lloc, volia estudiar la història de l'entitat Joventuts Unides, en especial els seus orígens i la manera com es van formar les seccions musicals que la componen. En segon lloc, em vaig plantejar la hipòtesi de si, amb la seua activitat habitual, l'entitat també va estimular el catalanisme, va educar en valors l'alumnat i, finalment, si va tenir influència a nivell comarcal i/o nacional.

Per recollir la informació necessària, vaig fer entrevistes a 26 membres de l'entitat de característiques diverses (membres actuals i antics i de diferents edats, encara que majoritàriament de la primera època) per saber quin punt de vista tenien sobre el tema.

Hi ha molt per explicar de l'entitat. Malauradament, he hagut de fer un resum molt important del treball i he intentat explicar, amb el menor nombre de pàgines, el que va ser i significar Joventuts Unides.

Història de Joventuts Unides

Joventuts Unides¹ és una entitat musical ubicada a la població de la Sénia. Es va crear amb la intenció de fer participar xiquets, cantant a les misses i en diversos actes del poble; més tard va aplegar gent de totes les edats i va eixamplar les seues inquietuds, però, en definitiva, es va crear per fer música. Va ser fundada i dirigida, durant gairebé 40 anys, per Andreu Martínez Motos, una persona que va destacar perquè era molt innovadora, humil i amb inquietuds. Totes aquestes qualitats les va saber infondre a l'entitat i ara el poble de la Sénia té una excel·lent escola de música caracteritzada per l'ambient sa, d'amistat i de germanor que sempre s'hi ha viscut. Una altra tendència que ha tingut Joventuts Unides ha estat l'ambient catalanista i reivindicatiu de l'entitat en l'època en la qual va nàixer i també la gran relació amb la Parròquia².

Fundadors

Andreu Martínez Motos va ser el fundador de l'entitat el 1966, juntament amb el llavors vicari mossèn Àngel Vallés. Andreu va aportar a l'escola els seus propis mètodes i també el Mètode Ireneu Segarra, basat en la cançó tradicional catalana, a partir del moment en què va conèixer el pare Ireneu³ en un curs de Pedagogia Musical.

Andreu va assistir a moltes trobades que el van preparar molt musicalment; a més a més, va conèixer directores excel·lents: Santi Riera, Oriol Martorell,

---

“Volia estudiar la història de l'entitat Joventuts Unides, en especial els seus orígens i la manera com es van formar les seccions musicals que la componen.”

---

1 D'ara endavant, JU.

2 La relació amb la Parròquia és important en JU: s'explica perquè Andreu, de menut, era escolanet. JU sempre ha tingut relació amb la Parròquia, i és una de les característiques de l'entitat, pels concerts duts a terme a l'església i per altres motius que explico més endavant.

3 El pare Ireneu era el director de l'Escolania de Montserrat, monjo del monestir i el creador del Mètode Ireneu Segarra.

Joan Casals... En totes aquestes trobades es respirava un ambient jove, catalanista, inquiet, etc. I això Andreu ho va canalitzar en Joventuts Unides, la qual va esdevenir una entitat molt patriòtica en el sentit que va defensar la llengua i la cultura catalana. Finalment, l'any 2004, Andreu va ingressar al monestir de Montserrat, on actualment és monjo.

Naixement de l'entitat i primeres activitats

El 1966 ningú no pensava que esdevindria una gran entitat musical, ja que tan sols estava formada per un grupet de xiquets. A la pràctica, el que van fer Andreu i mossèn Àngel va ser formar una coral infantil que cantava a missa cada diumenge o en diversos actes del poble: es pot esmentar l'acte en honor a la vellesa, que va ser el primer acte de la coral de xiquets; es va fer al Parc Municipal, acompanyats per Andreu amb un harmònim i mossèn Àngel dirigint.

Inici de l'entitat. Acte en honor a la vellesa de 1966. Font: Mari Carmen Martínez

Fora de les seues participacions a les misses, cantaven temes del moviment de la Nova Cançó, cançons tradicionals, altres com "Perfídia", de Paco Ibáñez⁴ o simplement Andreu els feia cantar el que sentia a la ràdio. La coral assajava a l'església dos o tres dies a la setmana gràcies a la bona relació d'Andreu amb mossèn Àngel i mossèn Manuel Viña. Alguns cops, fins i tot assajaven a casa del mateix Andreu en un ambient distès⁵. Havien de triar un nom per al grup. Un dia, Andreu va repartir un paperet a cadascú per escriure-hi un nom. Un cop fet, va posar tots els papers en una bossa i els va anar llegint fins que va sortir el de Joventuts Unides: va agradar a tothom i el van triar. Va ser un acte molt petit, però alhora una reivindicació de la democràcia, tenint en compte els temps que es vivien.

El fet de formar una coral i a més a més de xiquets, va fer molt de goig a la gent de la Sénia, perquè era un fet molt nou. En aquell moment, no hi havia gaires corals a les comarques properes. Per tant, es va fer córrer la veu

de la formació d'aquesta coral infantil, o de Joventuts Unides, i molts xiquets s'hi van afegir. A mesura que la coral creixia, feien més i més concerts al poble: a Nadal, a Sant Esteve, a Setmana Santa, l'acte del Dia de la Mare (que era molt emotiu, segons M. Victòria Sanz) a les Festes Majors, etc.

"El fet de formar una coral i a més a més de xiquets, va fer molt de goig a la gent de la Sénia, perquè era un fet molt nou."

A més a més, JU organitzava xerrades sobre temes diversos: com educar els fills, les drogues (1980), el sexe, etc., a càrrec de persones especialitzades, que venien de Barcelona o d'altres llocs. JU organitzava reunions amb totes les entitats del poble per a debatre la situació política del moment o sobre diferents aspectes de la Sénia⁶ tot i que en aquell moment encara no estava constituïda com a entitat. També col·laborava amb el grup de teatre d'Ulldecona, on actuaven membres de la coral de xiquets⁷ i anys més tard els alumnes d'instrument de JU acompanyarien el teatre en les seues actuacions. En aquest moment, a principis dels 70, Andreu va començar a ensenyar llenguatge musical a uns quants alumnes⁸.

Evolució fins al 1975

Formació de la coral polifònica

Mentre la coral infantil anava creixent, Andreu va animar persones del poble per formar una coral adulta. Eren una colla d'amics que s'hi van involucrar simplement perquè els agradava cantar. El 1972 va ser el punt de sortida de la coral adulta, formada per aproximadament 16 membres.

Un fet va marcar-ne el començament: en tornar d'un viatge a Roma organitzat pel llavors mossèn de la Sénia, Cristòfol Suñé, Felisa Tomás, la que va ser la primera presidenta de l'entitat, va cantar *La Senienca* a l'auto-bús. Com que mossèn Suñé tenia bona relació amb An-

La Coral Polifònica i un quartet de flautes de l'escola, a la catedral de Tortosa. Font: Joventuts Unides

⁶ Andreu Martínez em va explicar que parlaven sobre carrers o fanals que es podien arreglar o construir, etc.: tot per millorar la Sénia.

⁷ Àngels López hi participava.

⁸ Toni i Manel Doménech, Domingo *el Riongo*, Agustí *lo de Vellón*.

⁴ Explicat per Àngels López.

⁵ Àngels López em va explicar que recordava que la mare d'Andreu Martínez feia sèpia per a tots.

dreu, va pensar que seria bona idea poder cantar *La Senienca*. Aquesta idea va agradar Andreu, que va fer-ne la versió a quatre veus i va formar la coral per cantar-la.

Mossèn Suñé va ser una persona molt important en l'entitat ja que s'hi va implicar molt. El 1972, l'any que es va formar la coral adulta, mossèn Suñé va decidir deixar-li els baixos de l'Abadia per assajar. Per tant, l'entitat s'instal·la als baixos de l'Abadia i allí assagen, plantats, sense partitures, sense llibres i sense una base d'ensenyament musical. Albertina Llobregat i M. Victòria coincideixen a dir que Andreu els feia cantar el que ell sentia a la ràdio: sarsueles, sardanes, cançons protesta de Bob Dylan o del moviment de la Nova Cançó. A partir d'aquell moment, la coral adulta va començar a fer actuacions a Nadal, a Pasqua, a les Festes Majors, a Santa Cecília, a l'acte del Dia de la Mare... i cada cert temps Andreu organitzava un concert en un poble: a Sant Rafel, a Ulldecona, a Rossell, a la Galera, a Tortosa, a Traiguera, a Batea. El lloc habitual de realització dels concerts era l'església i el desplaçament era amb cotxes particulars.

Un altre fet destacat és que una família del poble (la família Pamplona) va deixar un piano a Andreu Martínez per acompanyar la coral i també per a poder donar classes. Tot plegat va fer que Andreu pensés que era millor formar una coral adulta, i amb els xiquets formar una escola de música.

Formació de l'escola de música

El 1972 la coral infantil va evolucionar a escola i Andreu va començar a fer classes de piano als alumnes matriculats a la nova Escola de Música Joventuts Unides. Va ser en aquell moment quan va introduir el Mètode Ireneu Segarra, basat en la cançó tradicional catalana a l'hora d'ensenyar solfeig. L'ensenyament basat en aquest mètode va captivar els pares, que van apuntar els seus fills per participar en aquella manera tan innovadora d'aprendre música amb cançons tradicionals i cantar cançons protesta i folk americà. JU va caure bé i va aconseguir prestigi.

Aproximadament cap a l'any 1973, Andreu va començar a fer classes de flauta dolça i piano, ensenyava acords de guitarra i, gràcies a llibres, també violí. En aquell moment, però, d'instruments n'hi havia molt pocs: les flautes, que eren fàcils de comprar; el piano ja el tenia Andreu; després va poder portar una guitarra del seu germà per ensenyar-li acords a Santiago Martí; de violí estava el de Toni Doménech, que li havia deixat una dona del poble, i, als anys 80, el violoncel es va promocionar gràcies a l'alemanya Irmgard Koj.

Molta gent de la Sénia es va interessar per l'entitat i cadascú hi col·laborava com podia. El 1984, gràcies

---

"Molta gent de la Sénia es va interessar per l'entitat i cadascú hi col·laborava com podia."

---

que els pares hi van posar diners propis, JU va poder comprar instruments nous (instruments Orff: xilòfons)⁹. Instruments que, encara ara, els alumnes de l'escola de música més menuts toquen als concerts.

Segons els entrevistats, JU va ser un punt de referència per a escoles de les comarques properes de Tarragona i de Castelló.

Festa de la Música, 1990. A la fotografia, Andreu Martínez i Gregori Mestre. Font: Joventuts Unides

Alhora que s'incrementava la quantitat d'alumnes de l'escola¹⁰, el nombre de mestres també. Ho eren els alumnes més avançats, que ensenyaven als alumnes més joves. Això és una altra característica d'aquesta entitat.

Formació de dos grups de música

En aquests mitjans dels anys 70, Andreu decideix, ja que els seus alumnes en tenen ganes, de fer uns grups de música, en teoria independents de l'entitat però que al cap i la fi hi estaven molt vinculats. Un dels grups es deia Joventuts Unides Folk i es dedicava a tocar i cantar folk americà, cançons de Bob Dylan, Lluís Llach i cançons protesta. El grup es va fer per diversió i els seus integrants eren: Santiago Martí (guitarra), Toni Doménech (violí), Manel Doménech (flauta de bec), Andreu, que cantava i tocava el piano, i finalment hi havia membres de la coral que també cantaven i formaven part del grup. Es va formar aproximadament el 1975 i va durar uns quants anys. Cal destacar l'organització d'un festival de música a Les Forques anomenat "Sis hores de corda", que va consistir a portar grups de música

⁹ Andreu Martínez em va explicar que els membres de l'entitat i els pares dels alumnes van posar 2.000 ptes. per poder comprar els xilòfons.

¹⁰ Per exemple Albert Queralt, Isabel Queralt, Àngels López o José Antonio Tíscar, que encara avui en formen part.

d'altres pobles. Va ser un fet molt innovador, ja que no s'havia fet mai allò de portar altres grups. El grup de folk de JU també hi va tocar i alguns membres de la coral polifònica el van acompanyar.

També es va formar, cap a finals dels anys 70, un altre grup anomenat Esqueix. Els membres del grup eren Santiago Martí (guitarra), Josep Antoni Arnau (bateria), Toni Doménech (violí) i finalment Andreu Martínez (piano i veu).

Aquest només va fer 2 o 3 recitals a la Sénia i va durar pocs anys.

Concert del grup Esqueix. A la fotografia, Toni Doménech, Santi Martí i Andreu Martínez. Font: Mari Carmen Martínez

Finalment, també a finals dels 70, JU va formar un tercer grup, aquest només format per guitarres. Cal destacar una actuació a la Salsadella, una a les Festes Majors del Ballestar i un concert en una residència d'avis de Tortosa, on van acompanyar la coral polifònica. També va durar pocs anys.

Activitats diverses de Joventuts Unides

Els concerts i activitats de l'entitat

- De 1975 a 1991

JU va fer actes que es van fer notar a la comarca; un exemple és quan es va fer La Marxa de la Llibertat¹¹. La sortida es va fer des de la Sénia i s'havia de passar un relleu a un altre poble i d'aquell a un altre, i així successivament. Segons Mari Carmen Martínez, actual vicepresidenta de l'entitat, "allò va ser una cosa molt sonada" perquè hi havia policia secreta i els vigilaven, ja que sabien com eren i quina postura representaven.

¹¹ La Marxa de la Llibertat va ser una manifestació als Països Catalans per a reivindicar els drets catalans, la llengua catalana i la llibertat. Es va fer després de la mort de Franco i va ser una iniciativa duta a terme per tots els pobles, per criticar el règim al qual havien estat sotmesos els Països Catalans, amb la dura repressió política i policial, mitjançant concentracions, mitings, pintades, etc. Aquesta manifestació es va dividir en uns punts de sortida de diferents pobles de Catalunya, i un d'aquests va ser la Sénia.

Però, tot i així, em va dir que "no va passar res, i va ser un moviment molt bonic de canvi i d'innovació".

Un altre va ser l'organització de la festa de Sant Joan a la Plaça Major (1975), portant la Flama del Canigó des de Vinaròs i altres poblacions veïnes de forma secreta,

---

"Van impulsar la sardana al poble, van mostrar l'escut antic de la Sénia, que feia temps que no es mostrava, i van posar banderes catalanes als seus concerts i activitats."

---

per si la Guàrdia Civil els interceptava.

També van impulsar la sardana al poble, van mostrar l'escut antic de la Sénia, que feia temps que no es mostrava, i van posar banderes catalanes als seus concerts i activitats, van portar cantautors de la Nova Cançó amb els quals l'entitat se sentia representada, com Lluís Llach, Serrat (1973) o Raimon (1993) entre d'altres. També van animar el poble a disfressar-se per Carnestoltes.

El 1979 va ser un any destacat per a l'entitat ja que es va gravar una casset per iniciativa d'Andreu. La coral va cantar algunes cançons tradicionals i finalment *La Senienca* a quatre veus. La gravació es va fer a l'església, acompanyats per un quartet de flautes¹² i a la tapa van posar l'escut antic de la Sénia.

A principis dels anys 80, Joventuts Unides va entrar a la Federació Catalana d'Entitats Corals i això va permetre conèixer moltes corals i participar en l'Aplec de Corals de les Comarques Meridionals¹³. El primer al qual van assistir va ser l'any 1982, a Vila-seca. Després la coral sempre hi assistiria.

Concert de la Junge Münchner Symphoniker amb la Coral Polifònica a l'església de la Sénia, 1984. Font: Joventuts Unides

¹² Aquestes eren: Isabel Queralt, Domingo Segura, Toni Doménech i Manel Doménech.

¹³ L'Aplec de Corals de les Comarques Meridionals consistia en un concert, on participaven diverses corals de les comarques tarragonines i de l'Ebre. Cada any se'n feia una en un lloc diferent. Les corals, de matí assajaven, i de tarda feien el concert. Cantaven dos o tres cançons cadascuna i al final de tot, s'agrupaven totes les corals i cantaven conjuntament dos o tres peces més.

Participació de la Coral Polifònica en l'Aplec de Corals Meridionals.
Font: Joventuts Unides

La cantata *Tirant lo Blanc*, a l'església de la Sènia.
Font: Joventuts Unides

JU va fer un intercanvi, el 1983, amb la Junge Münchner Symphoniker de Munic, que va fer concerts a la Sènia durant quatre anys (1983 - 1986); cada any durant una setmana feia actuacions al poble i en alguns pobles veïns (Ulldecona, Tortosa...). Aquesta orquestra va impressionar molt pels instruments de corda, aquí encara força inhabituals.

El 1984 és un altre any destacat perquè Joventuts Unides va organitzar l'11è Aplec de Corals de les Comarques Meridionals, al Risol. Hi van participar 12 corals, de matí van assajar i de tarda es va fer el concert.

La Setmana Santa del 1986, Joventuts Unides va organitzar el que va ser el primer viatge de l'entitat a l'estranger. Va ser un viatge a Munic, del 21 al 30 de març, on la coral va anar per completar l'intercanvi amb l'orquestra Junge Münchner Symphoniker i va fer diversos concerts.

El 1989, la coral polifònica emprèn el seu segon viatge, ara a Wolfenbüttel (Alemanya), per a participar a l'Eurotreff¹⁴ i fer un concert a Landau.

- De 1991 a 2004

El 1991 es va formar el grup dolçainer, el qual ha estat un tret característic de l'entitat. Gràcies a còpies idèntiques de dos instruments tradicionals (dolçaina i tabal) i de dos famílies de la Sènia (família Prades i família Llobregat), es va poder impulsar i recuperar el so d'uns instruments que estaven oblidats. El mateix any, l'escola va muntar la cantata *Tirant lo Blanc*¹⁵, en commemoració dels 500 anys de la primera edició del llibre, amb tot l'alumnat de l'escola de música juntament amb l'Orquestra de Joventuts Musicals de Catalunya (dirigida per Francesc Llongueres) i amb l'acompanyament de piano de Josep Suriñach.

El 1992 no tan sols és un any destacat per a Joventuts Unides, sinó que també ho és per a la Sènia. S'hi fa la instal·lació de l'orgue.

¹⁴ L'Eurotreff era un festival amb participació de corals i orquestres de tot Europa. La coral s'hi va desplaçar amb la banda de música de la Sènia.

¹⁵ La cantata era obra d'Antoni Ros-Marbà (música) i Núria Albó (text).

Aquest any, però, és important a causa de la celebració dels 25 anys de Joventuts Unides. Alguns membres de l'entitat van ser rebuts al Palau de la Generalitat de Catalunya pel Molt Honorable Jordi Pujol, president de la Generalitat de Catalunya, al qual li van presentar l'entitat i el van convidar a visitar-la amb motiu del 25è aniversari. Aquest va delegar en el conseller d'Ensenyament, Josep Laporte.

Entrevista al president de la Generalitat, Jordi Pujol. D'esquerra a dreta, Josep Tíscar, Andreu Martínez, Jordi Pujol, Mari Carmen Martínez, Rosa Vinyals i Iolanda Ferreres. Font: Joventuts Unides

"El 1992 no tan sols és un any destacat per a Joventuts Unides, sinó que també ho és per a la Sènia. S'hi fa la instal·lació de l'orgue."

El 1992 no tan sols és un any destacat per a Joventuts Unides, sinó que també ho és per a la Sènia. S'hi fa la instal·lació de l'orgue. La idea va nàixer de l'entitat; mossèn Suñé hi va ajudar, ja que es va instal·lar a l'església, i, amb donatius del poble, es va materialitzar. Va quedar instal·lat el 30 d'agost de 1992, per l'orguener Gabriel Blancafort i va ser beneït pel bisbe de Tortosa, actualment cardenal arquebisbe de Barcelona, Lluís Martínez Sistach. En l'acte d'inauguració hi van parti-

cipar el pare Gregori Estrada i l'abat Cassià M. Just.¹⁶ L'orgue és un tret distintiu del poble de la Sénia i li ha suposat un bé cultural. Fa pocs anys, gràcies a Albert Queralt i al regidor de cultura, Oriol Amat, es va començar una nova activitat de l'entitat aprofitant aquesta riquesa: el Cicle d'Orgue.¹⁷

Instal·lació de l'orgue a l'església de la Sénia. A la fotografia, Andreu Martínez en ple muntatge. Font: Mari Carmen Martínez

I encara falta comentar una altra activitat molt destacable: del 1995 al 1997, Joventuts Unides va dur a terme la interpretació de la banda sonora original de la pel·lícula *La Missió*, juntament amb un repertori de música de cinema, en commemoració del centenari del cinema. *La Missió* és una pel·lícula de l'any 1986 que reflecteix l'inici del colonialisme a l'Amèrica del Sud i planteja la resposta de pau i de lluita dels oprimits. La banda sonora, d'Ennio Morricone, la formen un conjunt de peces, que la coral polifònica va treballar durament, juntament amb altres com la "Marxa dels Turcs", "One Hand, one Heart", "Carros de Foc", "Moon River" i "Èxode", totes elles de pel·lícules diverses.

¹⁶ El pare Cassià M. Just va ser abat de Montserrat i reconegut organista. El pare Gregori Estrada, monjo de Montserrat, va ser director de les Trobades d'Animadors de Cant per a la Litúrgia i és compositor i musicòleg.

¹⁷ El Cicle d'Orgue es va començar el 2008 i és una característica important de JU. Consisteix en uns tres concerts, al juliol, organitzats per Joventuts Unides, a l'església de la Sénia, que fan diversos organistes, sols o amb altres formacions, tots ells de renom. Per exemple *La Coral Cantiga*, Montserrat Torrent, Juan de la Rubia ...

El 1995 va oferir per primer cop aquest concert a l'església de la Sénia, tot un èxit. Aquesta va ser la primera actuació de les 27 que en van fer arreu de Catalunya (Montsià, Raïmat, Tarragona, Lleida, Baix Ebre, Barcelona, Sant Mateu...), però també, a Loiola (País Basc) i a Tarbes (França) amb el conjunt instrumental i, finalment, el concert a la Casa de Cultura de la Sénia, acompanyats també pel conjunt instrumental¹⁸.

La Coral Polifònica i el conjunt instrumental en ple concert de *La Missió*, l'any 1997, a l'església de la Sénia. Font: Joventuts Unides

Va ser una interpretació de mèrit i van tenir èxit allà on van anar. Sobretot al concert a la Sénia, on s'anaven projectant les escenes de les pel·lícules i la coral polifònica, juntament amb el conjunt instrumental, interpretaven les cançons corresponents a cada escena. Amb aquests concerts, l'entitat es va donar a conèixer a molts de llocs i, segons Joan Segura, *La Missió* va marcar una etapa en JU. A més, l'entitat va gravar un CD amb aquest repertori.

L'entitat va dur a terme un treball formidable i es va demostrar el nivell que tenia i el sentiment de cara a JU, ja que els membres de la coral i també del conjunt van haver de sacrificar moltes hores d'oci per assajar, i van haver de combinar els desplaçaments amb el treball. Al final, però, tot va sortir perfecte i els membres de l'entitat senten gran satisfacció amb el treball que van realitzar.

L'any 2000, la coral polifònica va emprendre un viatge a Hongria, a Budapest, Kiskunlacháza i Dömsöd, amb motiu de l'intercanvi amb el cor Immánuel Énekhar Renaissance Consort, que va visitar la Sénia l'any 2001. Com a fet destacable, cal esmentar que la coral va cantar *Els Segadors* a l'Ajuntament de Budapest. Aquest va ser el tercer viatge de l'entitat a l'estranger.

- De 2004 a 2011

El 2004 va ser un any que va marcar un abans i un després, ja que Andreu Martínez se'n va anar a Mont-

¹⁸ M. Victòria Sanz em va dir que va ser molt emotiu i que a la gent, el concert els va fer plorar; pensant com de gran s'havia fet l'escola i el treball que s'havia fet. Albert Queralt em va dir que va ser impressionant.

“El 2004 va ser un any que va marcar un abans i un després, ja que Andreu Martínez se’n va anar a Montserrat per a ser monjo.”

---

serrat per a ser monjo. L’entitat va fer dos concerts de comiat, molt emotius, dedicats a la persona que ho va començar tot.

Al 2005, la coral polifònica va emprendre l’últim viatge fins a la data. Va ser a Bèlgica, gràcies a la relació d’Eva Queralt amb una coral de Liège¹⁹.

Durant aquests últims anys, de les activitats de Joven-tuts Unides cal destacar el DVD i el concert de *Ratapasteres*, que es va fer el 2009 amb motiu de la inauguració de la nova casa de l’entitat. Es tracta d’una cantata amb música de Josep Ollé sobre el conte *Ratapasteres*, rondalla de Canet lo Roig. L’alumnat de l’escola, el conjunt instrumental, la coral polifònica i el grup dolçainer la van interpretar.

Concerts i activitats més destacades

Tot seguit, esmento els concerts i les activitats més destacades dutes a terme, si bé n’hi ha tantes que és difícil fer-ne un resum:

- Concert a la Sènia del Cor Acadèmic Universitari Marie Curie de Lublin (Polònia), el 1989.
- Organització d’un concert del Cor Acadèmic de la Universitat Nacional Autònoma de Mèxic, el 1991, a l’església de la Sènia.
- Organització d’un concert, de l’obra *“30 anys de Al vent”* de Raimon el 1993.
- Organització d’un concert del Cor Puellae Pragenses de Praga (1993), de The Essex Youth Orchestra (1994), de l’Orquestra Simfònica de Tübingen d’Alemanya (1995), de la coral infantil Operafest Children’s Choir de Malàisia (1995) i del Grup I Giovani Cameristi Italiani (1996).
- Organització del concert que va fer l’Escolania de Montserrat el 1996, a la Casa de la Cultura.
- Inauguració, el 1987, de l’Aula Permanent de Direcció Coral, activitat de nivell nacional que encara es duu a terme actualment. És una activitat històrica i és un tret distintiu de l’entitat.
- Des del 1997, organització i participació al concert de Sant Jordi, juntament amb l’IES la Sènia. Actualment, concert anual de gran importància al poble.
- Inauguració del Cicle d’Orgue, el 2008, activitat que

---

¹⁹ En general, els membres de l’entitat que vaig entrevistar em van explicar que aquests viatges van ser molt bonics i molt favorables per a cadascú. Albertina Llobregat em va dir: “Van servir per a donar-nos a conèixer i per aprendre i conèixer altres corals; i vam tenir l’oportunitat de fer viatges que potser no hauríem fet mai.”

s’organitza en l’actualitat i que té molt valor nacional, ja que molts organistes i músics de gran nivell hi han participat.

Seccions actuals

Comento breument les seccions musicals que l’entitat té actualment:

- Corals infantils, formades per l’alumnat de l’escola de música, els quals fan també coral.
- El cor jove, format per uns 28 membres entre 13 i 30 anys.
- La coral polifònica, formada per aproximadament 25 membres entre 31 i 75 anys.
- El conjunt instrumental bàsic, format per uns 35 alumnes entre 4 i 12 anys.
- El conjunt instrumental avançat, format per aproximadament 20 membres entre 12 i 20 anys.
- El grup dolçainer, format per uns 10 membres d’edats molt variades.

Conclusions

Arribat a aquest punt, a partir de totes les entrevistes que he fet, es pot afirmar que JU ha sigut més que una entitat musical per tres aspectes:

En l’àmbit polític, JU representa la lluita enfront la manca de llibertat d’expressió, enfront la censura i la limitació sobre la cultura i la llengua catalana que sempre hi ha hagut; representa el brot d’esperança que tothom volia en temps difícils (dictadura franquista) i la reivindicació de Catalunya i els seus drets.

“Joventuts Unides representa la lluita enfront la manca de llibertat d’expressió, enfront la censura i la limitació sobre la cultura i la llengua catalana que sempre hi ha hagut.”

L’aspecte social és el que diferencia JU d’altres entitats: el fet que es respiri un ambient de companyonia, d’amistat i d’altruisme entre tots els membres juntament amb el sentiment i el lligam que tenen aquests per l’entitat, és el que, tot plegat, sosté l’entitat. Hi predomina el treball en equip, la solidaritat, el respecte, l’esforç en el treball, etc. Tots aquests valors sempre s’han donat en JU i és el que li dona continuïtat. Cal esmentar, també, l’ensenyament dels valors: no només s’hi ensenya música, sinó que al mateix temps s’educa i es transmet aquest esperit d’humilitat, d’amistat i de solidaritat.

El darrer aspecte és la repercussió de JU a nivell comarcal o nacional. Per desenvolupar aquest aspecte, vaig enviar les entrevistes per correu electrònic a persones externes a l’entitat que en un moment donat van relacionar-se amb JU i van poder observar el seu funcionament en primera persona.

A partir d'aquestes preguntes, el resultat ha estat el que esperàvem: tots coincideixen en el fet que Joventuts Unides es va fer notar a nivell comarcal; i en algunes activitats i concerts, nacionalment. En llocs propers del País Valencià, com Castelló, ha estat una entitat musical de referència.

Finalment, tinc una visió molt satisfactòria del treball, pel fet que he après molt de JU, però també perquè he après que tot pot mantenir-se mitjançant el sentiment i l'esforç. D'alguna manera, fer el treball i parlar amb tantes persones m'ho ha ensenyat. És bonic que una entitat així continuï molts anys i la seua intenció d'ensenyament musical i social no hagi canviat. Des del meu punt de vista, la música és un art que no pot faltar en cap persona, ja que per a cadascú conté un sentiment diferent, una emoció personal. A Joventuts Unides això es viu dia a dia amb l'ensenyament que s'hi ofereix. Per a cadascú la música pot significar una cosa, però hem d'estar d'acord que la música ens fa més humans.

He de donar les gràcies a tots els entrevistats i a Rosa Vinyals com a tutora del treball, ja que sense ells no hauria pogut desenvolupar-lo. També vull comentar que a l'escola de Joventuts Unides està dipositat el meu treball de recerca sencer per als que hi estiguen interessats.

Fonts orals

Núria Abella Querol, Julio Allepuz Querol, Sergi Almuni Esteller, Jesabel Bel Zaragoza, Marutxi Ballester Ferreres, Daniel Cervera Martí, Albertina Llobregat Caballé, Àngels López Celma, Mari Carmen Garcia, Santiago Martí Jovani, Andreu Martínez Motos, Mari Carmen Martínez Motos, Albert Queralt Llobregat, Isabel Queralt Llobregat, Olga Sabaté Ferré, Maria Victoria Sanz Pla, Joan Segura Verge, Josep Antoni Tíscar Mata.

Fonts escrites

Marta Badia, Lledó Barberà, Montserrat Cadevall i Vigués, Montserrat Calduch, Mariola Moliner, Josep Navàs, Marisa Valls.

Fonts complementàries

- Llibre d'actes de Joventuts Unides
- Dossier intern de Joventuts Unides
- Diversos números de la revista *En Clau de Sol Fa*
- DVD de *Ratapasteres*
- Pregó de les Festes Majors 2011 a càrrec d'Andreu Martínez Motos